

14 december 2020

1 Samenvatting

Steeds vaker geven onderzoekers in een artikel aan welke auteur welke bijdragen leverde aan het onderzoek(sartikel). Deze *author contribution statements* zijn een aanbevelenswaardige praktijk die de wetenschap zelf ten goede komt. Ze (i) houden interdisciplinair onderzoek houdbaar door de verantwoordelijkheden af te bakenen; (ii) maken een meer faire beoordeling van onderzoekers mogelijk en (iii) ontmoedigen bedenkelijke auteurschapspraktijken zoals ere-auteurschap. De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit beveelt onderzoeksinstellingen aan om *author contribution statements* als een standaardpraktijk te promoten via richtlijnen, training en instellingsrepositoria.

2 Wat is een *author contribution statement*?

Een *author contribution statement* is een specificatie van de bijdragen (verantwoordelijkheden) van de verschillende auteurs bij de totstandkoming van een manuscript. Deze verklaring geeft aan wie in welke mate verantwoordelijk was voor bijvoorbeeld het formuleren van de hypothesen, het uitdenken van het onderzoek, het verzamelen van de gegevens, de data-analyse, het interpreteren van de gegevens en het uitschrijven van het artikel. Sommige tijdschriften vragen de auteurs om een dergelijke verklaring die dan gepubliceerd wordt als onderdeel van het artikel. Alle auteurs moeten zich kunnen vinden in de verklaring. De mate van detail varieert tussen disciplines.

3 Meerwaarde van *author contribution statements*

De essentie van een *author contribution statement* is het verhogen van de transparantie over de auteursbijdragen en een open communicatie over de verantwoordelijkheden bij het werk aan een paper. Deze transparantie heeft drie belangrijke meerwaarden.

- **Afbakening van verantwoordelijkheden, vooral bij interdisciplinair onderzoek.** De Europese Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit (ALLEA, 2017) bepaalt: “*All authors are fully responsible for the content of a publication, unless otherwise specified.*” Wetenschappelijk onderzoek wordt steeds meer interdisciplinair en het gemiddelde aantal auteurs per paper is gestegen in bijna alle disciplines. Dat alle auteurs volle verantwoordelijkheid dragen is niet houdbaar in interdisciplinair onderzoek. Door het expliciteren van de bijdragen worden de verdiensten, maar ook de verantwoordingsplichten (*accountability*) fijnmaziger en dus accurater verdeeld onder de auteurs. Wanneer (integriteits)vragen rijzen over het werk, maken de *author contributions* duidelijk wie die moet kunnen beantwoorden en wie er niet verantwoordelijk voor kan gehouden worden. Enkel zo kunnen onderzoekers zonder onhoudbare verantwoordingsplicht deelnemen aan interdisciplinair onderzoek.

- **Faire beoordeling van onderzoekers.** Auteurschap van onderzoeksoutput is met voorsprong de voornaamste meetbare indicator van academische verdienste. Het speelt een belangrijke rol bij de aanvraag van onderzoeksgelden, aanstellingen als postdoc of docent en andere bevorderingen in de academische hiërarchie. Het preciseren van bijdragen laat een fijnmaziger inschatting van verdiensten toe dan louter auteurschap (auteur of niet) en de rangorde in de auteursvolgorde (multi-interpreteerbaar en niet gestandaardiseerd over disciplines heen). Het binaire criterium alleen is bovendien meer gevoelig voor manipulatie (*gaming*). Beoordelingscommissies die de tijd daarvoor nemen, kunnen dankzij *author contributions* op een meer faire manier onderzoekers beoordelen en vergelijken. Dit werkt enkel als alle onderzoekers op dezelfde manier transparant zijn over hun bijdragen.
- **Minder bedenkelijke auteurschapspraktijken zoals ere-auteurschap.** Het opnemen als auteur van personen die nauwelijks of geen bijdrage leverden aan een onderzoek(sproject) of artikel is een bedenkelijke praktijk die voorkomt in verschillende vormen: *gift authorship* (als dank of vergoeding), *guest authorship* (onterecht opnemen van bv. diensthoofden), *honorary authorship* (prestigieuze namen opnemen), *mutual support authorship* (twee auteurs die elkaar opnemen in eigen werk), etc. Het specificeren van auteursbijdragen vormt een drempel voor deze praktijken: een waarachtig *author contribution statement* kan onterechte auteurs snel ontmaskeren. Het verzinnen van auteursrollen bij niet-bijdragende auteurs vergt dan weer een moedwillige leugen. Ook *ghost authorship*, het niet als auteur vermelden van bijdragers die wel aan de auteurschapscriteria voldoen, wordt hierdoor moeilijker. Het kan immers erg opvallen dat een cruciale onderzoeksbijdrage ontbreekt in de lijst van *author contributions*.

4 Gebruiken

Verschillende tijdschriften verplichten auteurs om hun bijdragen te beschrijven bij indiening van een manuscript. Het is dan de verantwoordelijkheid van de corresponderende auteur dat alle auteurs zich in deze verdeling kunnen vinden. *The Lancet* verplichtte het in 1997, gevolgd door vele andere tijdschriften, voornamelijk in de biomedische disciplines. De Nature-tijdschriften maakten *author contribution statements* mogelijk vanaf 1999 en na stijgend gebruik ervan verplicht vanaf 2009, mede als maatregel tegen ere-auteurschap.

Auteurs kunnen vaak zelf kiezen hoe gedetailleerd ze hun bijdragen beschrijven. In sommige disciplines worden bijna alle stadia als groepsbijdragen aangemerkt. Het belangrijkste is dat elke auteur een rol heeft die auteurschap rechtvaardigt.¹

CRedit (*Contributor Roles Taxonomy*) is een open taxonomie van auteursrollen, ontwikkeld om auteursbijdragen aan onderzoeksartikelen te beschrijven op een gestandaardiseerde manier. (<https://casrai.org/credit/>)

In 2017 adviseerden editors van toonaangevende tijdschriften de wetenschappelijke wereld om steeds de verantwoordelijkheden van auteurs te beschrijven via de CRedit-taxonomie – zowel op de artikels zelf als in de metadata ervan, gekoppeld aan ORCID.

¹ Volgens gangbare criteria, bijvoorbeeld zoals beschreven door [International Committee of Medical Journal Editors](#) en [American Psychological Associations](#).

5 Advies van de VCWI

Gebaseerd op de talrijke voordelen en beperkte nadelen, ondersteunt de VCWI de praktijk van *author contribution statements* en moedigt ze het doorgedreven gebruik ervan aan. In het bijzonder wil ze de wetenschappelijke instellingen adviseren om het vermelden van auteursbijdragen als een standaardpraktijk te promoten, door o.a. ...

- ... in institutionele auteursrichtlijnen *author contribution statements* aan te bevelen als goede praktijk, en hierover naar onderzoekers te communiceren;
- ... in de training van junior onderzoekers ook de goede praktijk van *author contribution statements* te belichten, naast auteurschapscriteria en -richtlijnen;
- ... in de instellingsrepositoria de mogelijkheid te voorzien om auteursbijdragen te expliciteren – het is logisch hiervoor de CRediT-standaard aan te nemen.

Vlaamse Commissie voor
Wetenschappelijke Integriteit
Flemish Commission for Research Integrity

De VCWI overschouwt wetenschappelijke integriteit in Vlaanderen. Dit orgaan van negen hoogleraren heeft een tweeledige adviesfunctie: algemene adviezen (zoals deze) en tweede adviezen op klachtendossiers die eerder door de CWI van een instelling zijn behandeld. Anno 2020 erkennen 20 instellingen de adviesbevoegdheid van de VCWI. De VCWI is lid van ENRIO, het European Network of Research Integrity Offices.

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke integriteit

Paleis der Academiën, Hertogsstraat 1, 1000 Brussel
www.vcwi.be | +32 (0) 2 550 23 32 | secretaris@vcwi.be